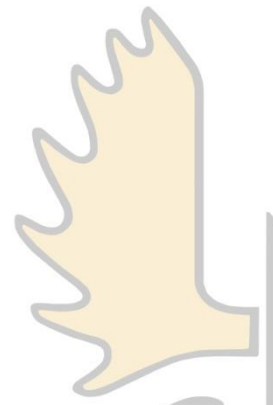

UTBILDNINGSPAKET JAKTVÅRDSFÖRENINGENS JAKTÖVERVAKARE

Finlands viltcentral

UTBILDNING AV JAKTVÅRDSFÖRENINGENS JAKTÖVERVAKARE

Rättigheter och skyldigheter vid
övervakning av jakt

Jaktvårdsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter (VFL 14 § 1 mom.)

- 1) att anordna i jaktlagen avsedda **skjutprov** samt i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift avsedda **jägarexamen**
- 2) **deltaga i terrängundersökningar** enligt viltskadelagens 25 §
- 3) **bistå myndigheterna, som övervakar efterlevnaden av jaktlagen, vid jaktövervakningen** samt
- 4) övriga till jaktvårdsföreningen hörande offentliga förvaltningsuppgifter i enlighet med denna eller annan lag
  - **Intyg enligt skjutvapenlagen (1/1998) 45 § och 53 a §**
fr.o.m. 13.6.2011
- För utförandet av ovan nämnda uppgifter kan regleras närmare med statsrådets förordning

Tillsyn över efterlevnaden av lagen (JL 88 §)

- Polisen, gränsbevakningsväsendet och tullmyndigheterna **samt de jaktövervakare som avses i viltförvaltningslagen** ska inom sina verksamhetsområden övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna om jakt följs.
- På områden som ägs av staten utövas tillsynen över efterlevnaden av lagen av de tjänstemän som enligt gällande stadganden och bestämmelser skall sköta övervakningen.
- Markägaren och jakträttshavaren har rätt att övervaka efterlevnaden av denna lag på sitt område.

Tillsyn över efterlevnaden av lagen (JL 88 §)

- **Om en plikt som avses i denna lag eller som är given enligt denna lag försummas kan regionförvaltningsverket efter en anmälan av den övervakande myndigheten eller av ett samfund som avses i denna lag eller av sökande vars rätt eller intresse saken gäller, bestämma att den som försummat sin plikt skall fullgöra den med hot om vite eller med hot om att den utförs på den pliktskyldiges bekostnad.**

Jaktövervakare

- Jaktvårdsföreningen kan ha jaktövervakare (VFL 20 §)
- Till jaktövervakare kan väljas den: (VFL 20 §)
  - 1) som har fyllt 18 år
  - 2) som är myndig
  - 3) som är känd som redbar och tillförlitlig och till sina personliga egenskaper är lämplig för uppgiften

Jaktövervakare

Särskilda utbildningskrav (VFL 21 §)

- Till jaktövervakare kan utnämnas den som:
  - 1) som med godkänt resultat har genomgått den utbildning som ordnats av Finlands viltcentral och som uppgiften i fråga kräver (Jord- och skogsbruksministeriets förordning om jvf:s tjänstemäns utbildning 3 §); eller

Jaktövervakare

2) som tidigare med stöd av 1 punkten har utnämnts till motsvarande uppgift och som tidigast sex månader före ansökan om ny utnämning med godkänt resultat har genomgått den repetitionsutbildning som Finlands viltcentral ordnat och som uppgiften i fråga kräver.

- Jaktövervakare utbildas av Finlands viltcentral (VFL 2 §)
- Repetitionsutbildningen görs i Riistainfo www.riistainfo.fi

Jaktövervakare

- När kraven i VFL 20 § och 21 § uppfylls, kan Finlands viltcentral utse jaktövervakare (VFL 2 § 1 mom., 3 punkt)
- Förslag till Finlands viltcentral om utnämning av person till jaktövervakare **på sitt område** görs av jaktvårdsföreningens styrelse (VFL 10 §, 7 punkt)
  - Styrelsens beslut
  - Jaktövervakaren kan vara verksam på flera jvf:s områden, om var och en av jvf:arna föreslagit personen som övervakare för sitt område

Begränsningar som gäller jaktvårdsföreningens funktionärer (VFL 22 §)

- **Till jaktvårdsföreningens jaktövervakare** kan utnämnas för **högst fem (5) år åt gången**
  - Finlands viltcentral har som princip att utnämningarna görs för högst 5 jaktår.
  - T.ex.: 1.8.2019 – 31.7.2024
  - Uppdragets giltighetstid finns i Oma riista – tjänsten under vyn EGNA UPPGIFTER
  - Uppgifter syns i riista.fi -sidor

Jaktövervakare

- Till Finlands viltcentrals offentliga förvaltningsuppgifter hör att utse jaktövervakare i jaktvårdsföreningarna samt att vägleda och ha tillsyn över dem (VFL 2 § 1 mom. 3 punkt)
- Direktiv givet av chefen för offentliga förvaltningsuppgifter
  - Delgivits jaktvårdsföreningarna 31.1.2019
  - Samarbete
  - Särskild vikt läggs vid utförandet av övervakningen och att utveckla den i samarbete med de myndigheter som har huvudansvaret för jaktövervakningen

Direktiv om ordnandet av jaktövervakningen

- Jaktövervakningen bör beaktas i jaktvårdsföreningens planering av årets verksamhet.
- Jaktövervakningen bör tas med i verksamhetsplanen och budgetmedel bör reserveras för detta.
- Det lönar sig att planera den årliga jaktövervakningen tillsammans med närliggande jvf och de myndigheter som bär ansvaret för övervakningen av jakten.
  - Preciseringar i OFU-direktivet, t.ex. om jaktövervakning med Forststyrelsen

Jaktövervakarens uppgifter (VFL 23 §)

- Att inom sitt verksamhetsområde övervaka jaktens och viltvårdens lagenlighet
- Vid behov meddela de myndigheter som ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av jaktlagen, Finlands viltcentral samt innehavarna av och ägarna till jakträtt om sina observationer
- Bistå polisen och övriga myndigheter i övervakandet av jakten
  - Initiativ för ordnandet av jaktövervakning kan komma från polisen, Forststyrelsen eller Gränsbevakningsväsendet

VFL 26 §

Förvaltningsförfarandet i Finlands viltcentral och jaktvårdsföreningarna

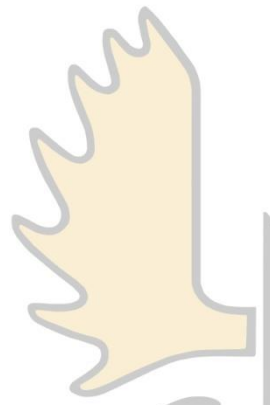
- Vid fullgörandet av offentliga förvaltningsuppgifter tillämpas förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, samiska språklagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.
- I fråga om det språk som ska användas i jaktvårdsföreningarna och Finlands viltcentral gäller vad som föreskrivs i 25 § i språklagen ([423/2003](#)).

Försäkringsskydd

- Försäkringsskyddet för jaktövervakarna finns i ett skilt försäkringsavtal. (VFL 2 §, 1 mom. 2 punkt)
- Försäkringsskyddet sköts av LokalTapiola
  - Verksamhetens ansvarsförsäkring
  - Ansvarsförsäkring för administration
  - Privat olycksfallsförsäkring
- Jaktkort är inte obligatoriskt men rekommenderas för att funktionären då bättre kan få information om tex lagstiftning via tidningen Jägaren och jaktvårdsföreningen som även föreslår vem som skall bli jaktövervakare

Verksamhetens ansvarsförsäkring

- Försäkringens syfte
  - Syftet med verksamhetens ansvarsförsäkring är att ersätta **person- och sakskada**, vilken konstaterats under försäkringsperioden, **som förorsakats åt en annan person** och som försäkringstagaren enligt gällande lag är skyldig att ersätta.
  - Ersättningsskyldighet uppstår som regel för skada som uppkommit vid oaktsamhet eller försummelse.

Verksamhetens ansvarsförsäkring

- **Försäkringens syfte**

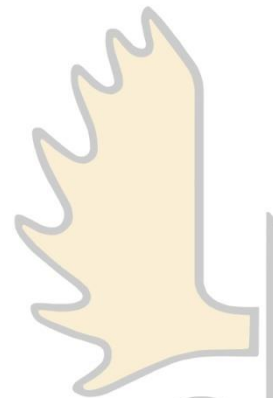
- Syftet med verksamhetens rättskyddsförsäkring är att ersätta den försäkrades **nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader** som uppkommit för **användning av rättshjälp vid oenighets- brotts- och ansökningsärenden.**
- Rättskyddsförsäkringen täcker inte krav eller skyldigheter som uppkommit vid processen.
- Försäkringen kan användas vid ärenden som omedelbart kan föras till tingsrätten för avgörande.

Olycksfallsförsäkring

- Försäkrade är jaktövervakarna, examinatorerna vid skjutprov och jägarexamen, viltskadegranskarna samt personer som skriver intyg enligt skjutvapenlagens 45 § och 53 a §.
- Försäkringen gäller vid **talkoarbete samt annat oavlönat arbete lön samt vid nödvändiga resor anslutna till dessa**. Som nödvändig resa räknas **raka vägen till och från talkoarbetsplatsen**. OBS! Försäkringen omfattar inte olycka som omfattas av olyckslagen.
- **Försäkringen är sekundär, dvs den försäkrades egna försäkringar står för ersättningar i första hand.**

UTBILDNING AV JAKTVÅRDSFÖRENINGENS JAKTÖVERVAKARE

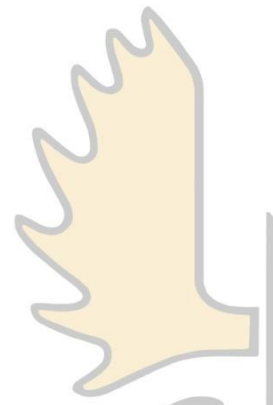
Jaktlagstiftningen

Jord-och skogsbruksministeriets förordning om utbildningskrav för jaktvårdsföreningens funktionärer (533/2011)

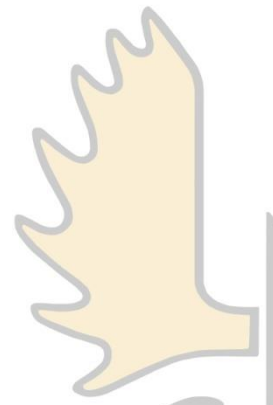
3 § Jaktövervakarna

- Vid utbildning av jaktövervakarna bör man sätta sig in i:
  - 1) i jaktlagstiftningen och lagstiftningen angående jaktövervakning;
  - 2) lagstiftningen angående handhavandet av offentliga förvaltningsuppgifter; samt
  - 3) lagstiftningen om skjutvapen
- I utbildningen bör särskild vikt läggas vid jaktövervakarens rättigheter och skyldigheter.

Lagar som reglerar jakten och övervakandet av jakten

- Jaktlag och –förordning
- Viltförvaltningslag och –förordning
- Strafflag och –förordning
- Statsrådets förordning om dispens enligt jaktlagen
- Lag om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift
- Skjutvapenlag
- Lag om naturskydd
- Djurskyddslag
- Terrängtrafiklag
- Förvaltningslag
- Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Definition av begreppet jakt (JL 2 §)

Med jakt avses:

- att i fångstsyfte locka, söka efter, ringa, vakta på, skrämma eller spåra vilt
- att vilt som lever i fritt tillstånd fångas eller dödas samt att fångsten omhändertas av jägaren
- att i fångssyfte använda hund till att söka efter, driva eller spåra vilt
- att hålla fångstredskap gillrade på fångstplatsen

Förutsättningar för utövande av jakt

- Jakträtt eller jaktillstånd
- Jaktkort det vill säga betald jaktvårdsavgift
- Skjutprov vid behov
- Jaktlicens eller dispens vid behov
- Lagenliga;
  - vapen och ammunition
  - fångstredskap
  - bruk av hund
  - jaktform och –tid
  - utrustning

Jaktens allmänna krav

- **Jakt skall bedrivas så att människor eller egendom inte utsätts för fara eller skadas (JL 20 §)**

Jakträtten

- Är en i lag skyddad och reglerad rättighet
- Tillhör områdets ägare
  - kan utarrendera jakträtten eller ge muntlig eller skriftligt jakttillstånd
- Kan grunda sig på
  - markägande
  - arrendeavtal
  - en rättighet inskriven i lag (norra Finland JL 8 § och allmänna vattenområden)

Kommunmedlemmarnas jakträtt på statens områden

- Var och en som har sin hemkommun enligt 2 § i lagen om hemkommun i en kommun som hör till landskapet Lappland eller landskapet Kajanaland eller i Kuusamo, Pudasjärvi eller Taivalkoski kommun, enligt den indelning som gällde den 31 december 2014, har rätt att i sin hemkommun jaga på områden som tillhör staten (JL 8 §)

Allmänt vattenområde i havet

- Var och en som är fast bosatt i Finland har rätt att jaga inom allmänt vattenområde i havet och på sådana holmar och skär inom allmänt vattenområde i havet vilka tillhör staten och för vilkas del besittningen inte har överlåtits till någon, samt i Finlands ekonomiska zon. (JL 7 §)
- På obebodda utskär i havet får den som har rätt att jaga på vattenområdet bedriva sjöfågeljakt från land på öppen strand som tillhör någon annan. (JL 24 §)

Allmänna vattenområden i sjöar (JL 7 §)

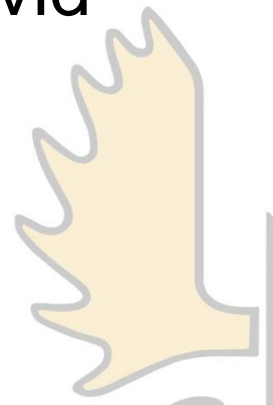
- Inom allmänna vattenområden i sjöar samt på holmar och skär som staten äger inom sådana områden har var och en rätt att jaga, om han har hemort i en kommun till vilken det allmänna vattenområdet helt eller delvis hör eller till vilken det gränsar.

Jaktkort behövs ej

- Då man agerar som assisterande hundförare åt jägare
- Då man som drevkarl eller på motsvarande sätt assisterar vid jakt
- Vid fångst av icke fridlysta djur (fångst av råttor och möss är inte jakt)
- Skolning av hund i enlighet med jaktlagen är ej jakt (verksamheten har inte fångstsyfte)
  - markägarens eller jakträttsinnehavarens tillstånd

Jaktförbud på vägar

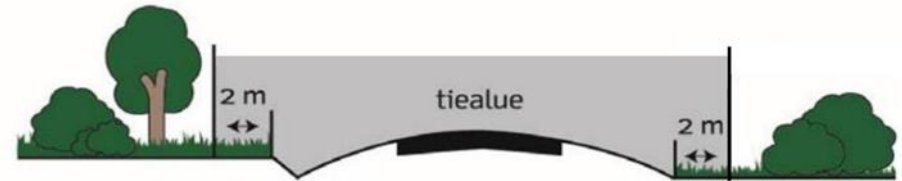
- Vilt får inte skjutas över en järnväg eller en allmän väg eller när viltet eller skytten befinner sig på en sådan väg
- Skogshönsfågel får inte skjutas när den eller skytten befinner sig på en enskild väg
  - man kan skjuta över en enskild väg
- Den allmänna säkerheten får ej äventyras vid jakt på vägar

Jaktförbud på vägar

- **Allmän väg**

- Väg som upprätthålls av staten
- Vägledningmärken blå- och grönvita
- Numrerade på vägnummerkartor
- Officiell terrängtrafikled

- **Enskild väg**

- Alla övriga (förutom fastighetsväg, gata eller planväg)
- Vägområde (om ej definierad i fastighetsförrättningen)
  - 2 m från dikets yttre gräns / allmän väg
- Jakträtten på vägområde
  - Tillkommer markägaren över vars mark vägen dragits

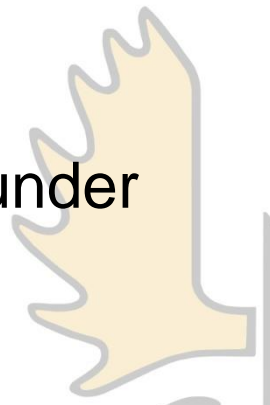
Begränsning av användningen av motordrivna fortskaffningsmedel (JL 32 §)

- Vilt **får inte i fångstsyfte skrämmas eller spåras** med luftfartyg eller med motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen eller med fartyg eller båtar vilkas motor är i gång
- Vilt **får inte skjutas** från luftfartyg eller från motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen, inte heller i skydd av dessa eller, omedelbart efter att de har stannat närmare än 100 meter från dessa eller från fartyg eller båtar vilkas motor är i gång
- Gäller inte när sårat vilt avlivas på havsområde från fartyg eller båtar vilkas motor är i gång

Transport av jaktvapen (JL 35 §)

- Ett jaktvapen skall i luftfartyg, i motordrivna fordon som rör sig på marken eller isen samt i fartyg och båtar vilkas motor är i gång vara oladdat och insatt i ett fodral eller skyddat utrymme
  - oladdat (ingen ammunition i loppet, magasinet får innehålla ammunition)
  - i fodral (i påse, låda eller dylikt)
  - skyddat utrymme (vapnet ej inom räckhåll under körning)

Transport av jaktvapen (JL 35 §)

- Jaktvapen får inte utan lovligt syfte eller utan jakträttshavarens medgivande transporteras annat än oladdat och insatt i ett fodral på sådant område där personen inte har jakträtt eller jakttillstånd. Detta gäller dock inte på allmän väg som gränsar till ett jaktområde.

Transport av jaktvapen i terrängen

- det är förbjudet att transportera jaktvapen i motordrivna fordon i terrängen
  - med polisens lov i undantagsfall (t.ex. renkarl)
  - med terrängen avses även istäckt vattenområde

Transport av vapen

Trots det förbud som föreskrivs i JL 35 § 3 mom. får ett oladdat jaktvapen eller en jaktbåge transporteras i ett motordrivet fordon i terräng i ett fodral, om transporten sker

(4 mom.)

- 1) på ett istäckt vattenområde,
- 2) på i 13 § i terrängtrafiklagen (1075/1995) avsedda snöskoterleder eller på stråk som utmärkts i terrängen,
- 3) vid förflyttning i terrängen längs ett etablerat stråk till sådana inkvarteringsställen, inkvarteringsbyggnader eller fastigheter som saknar vägförbindelse,
- 4) för att hämta ett jaktbyte och för vittjande av fällor för levandefångst eller fotsnaror, och
- 5) för att föra personer som ska vara skyttar till en skjutplats som jaktledaren i förväg anvisat.

- endast transport till ett bestämt pass

Vad är ett etablerat stråk?

- Med ett etablerat stråk avses ett stråk som tydligt kan skönjas i terrängen och som använts av människor.
- Som etablerade stråk kan även betraktas de stråk som bildas av lokala invånare och renskötare när marken är snötäckt.
- Därtill betraktas i fjällen eller i öppen terräng den rakaste vägen från startplatsen till inkvarteringsstället, -byggnaden eller fastigheten som ett etablerat stråk.
- För att underlätta övervakningen av bestämmelsen har man ansett det vara skäl att begränsa förflyttningar till inkvarteringsställena, -byggnader eller fastigheter så att det sker längs etablerade stråk.
- Om det var tillåtet att transportera jaktvapen eller jaktbågar i det syftet som avses i 3 punkten i momentet i ett motordrivet fordon var som helst i terrängen, skulle det bli betydligt svårare att övervaka jakten och hindra olaga jakt.

Tillstånd för vapentransport

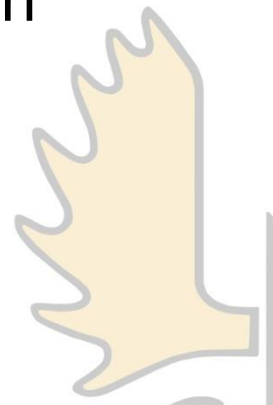
- Med stöd av Finlands viltcentral beviljat tillstånd får ett oladdat jaktvapen eller jaktbåge transporteras i ett motordrivet fordon i terrängen i ett fodral, ett skyddat utrymme eller utrymme, där det inte omedelbart kan användas för jakt förutsatt att det för transporten kan anses finnas annan godtagbar grund än ovanstående avsedda.
  - Tidigare var det polisen som beviljade tillstånden

Allmänna krav på pilbåge (JF 20 §)

- Endast vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, bisamråtta, sumpbäver, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, mårdhund, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, skogsmård, mink, rådjur, dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort, skogsvildren, mufflon, vildsvin samt fåglar som räknas till vilt liksom även icke fredade djur får skjutas med pilbåge.
- Endast pilbågar som kräver en kraft om minst 180 newton (180 N) för spänning av bågen får användas för att skjuta vilt.

Allmänna krav på pilbåge (JF 20 §)

- Spetsen på en pil som används för att skjuta djur skall vara sådan att en lyckad träff är omedelbart dödande. Om pilbåge används för att skjuta europeisk bäver, kanadensisk bäver, rådjur, dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort, skogsvildren, rådjur, vildsvin eller mufflon, skall på pilen användas en skärande spets vars diameter är minst 22 millimeter. Om pilbåge används för att skjuta europeisk bäver eller kanadensisk bäver skall pilen dessutom vara fäst till bågen med en lina.
- Användning av armborst vid jakt är förbjuden.

Skjutprov

- Vid jakt med räfflat kulvapen på dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren eller brunbjörn får endast den vara skytt som har avlagt skjutprov. Vid jakt på nämnt vilt får även den vara skytt som har ett gällande intyg över motsvarande skjutprov i något annat land eller som lämnar jaktvårdsföreningen en utredning om att han eller hon har rätt att i sitt hemland jaga vilt av motsvarande storlek. (JL 21 §)
- **Med bågskytteprov** avses det skjutprov som avläggs för jakt med pilbåge på dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort, skogsvildren, rådjur, vildsvin och mufflon.

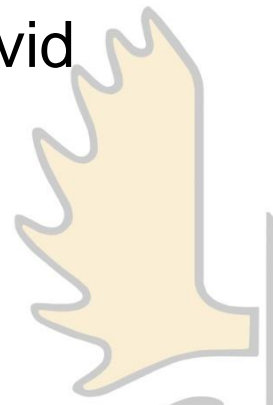
Utrustning som skall användas vid jakt på hjortdjur (JF 22 §)

- Vid jakt på dovhjort, kronhjort, sikahjort, älg, vitsvanshjort och skogsvildren ska de som deltar i jakten använda orangeröd eller orange huvudbonad eller ett överdrag av sådan färg och orangeröda eller orange klädesplagg som täcker överkroppen. Den orange eller orangeröda färgen ska täcka minst två tredjedelar av den synliga ytan av klädesplagget och huvudbonaden.
- Kravet i 1 mom. gäller dock inte en jägare som jagar i skydd av en konstruktion.

Övriga förbud eller begränsningar

Om dispens för jakt på brunbjörn har beviljats med stöd av 41 a § 3 och 4 mom. (JL 33 §)

- a) får det vid jakten inte användas åtlar eller sådana lockbeten som har samband med föda eller doft och som har gjorts av människan,
- b) får en brunbjörn inte skjutas på en åker där skörden är obärgad, dock med undantag av vallåker,
- c) får en brunbjörn inte drivas ur idet eller skjutas vid idet.

Övriga förbud eller begränsningar

- Björnunge under ett år samt björnhona som åtföljs av årsunge är fredade (Statsrådets förordning om dispens enligt JL)
- Lodjurshona som åtföljs av årsunge är fredad (Statsrådets förordning om dispens enligt JL)
- Älghona vilka åtföljs av årsunge, är fridlyst från första september till dagen före andra lördagen i oktober.
- Honor av rådjur, vitsvanshjort, dovhjort, sikahjort, kronhjort, och mufflon vilka åtföljs av årsunge, är fridlyst från första september tills dagen före sista lördagen i september.

Övriga förbud eller begränsningar

- Vildsvinhona som åtföljs av årsunge är fridlyst 1.3-31.7.
- Hona av i farm uppfödd fjällräv, mårdhund, tvättbjörn, iller, mink och sumpbäver, vilken åtföljs av årsunge, är fridlysta 1.5. - 31.7. (JF 25 §)
- Grävling är fredad 1.4. - 31.7.
- Räv är fredad i Lappland 1.5. - 31.7. och i övriga landet 15.4. – 31.7.

Övriga förbud eller begränsningar

- Användning av blyhagel vid jakt på sjöfågel (JL 33 §)
- Vid jakt på däggdjursvilt är användningen av nät med icke-selektivt utförande eller icke-selektiv användning av nät förbjuden
- Användning av maskinell anordning som frambringar ljud (JL 33)
- Fällor som fångar bytet levande skall vittjas en gång i dygnet (JF 11 §)
  - Inhägnad vid fångst av vildsvin skall granskas minst två gånger i dygnet

Ändringar i jakttider

- Alfågel på havsområdena: 1.9.- 31.12.
  - Kvot per ett jägare: 5 fåglar i ett dygn
- Småskrake: **Fridlyst** 20.8.2018 - 31.7.2021
- Brunand: **Fridlyst** 20.8.2018 - 31.7.2021
- Kanadagås **vid åker**: Fr.o.m. 10.8.
- Grågås **vid åker**: Fr.o.m.10.8 (obs. area begränsningar)

Anmälningskyldighet om byte

- Fångstanmälan om fällda rådjur, vildsvin, iller och sädgås ska lämnas in inom sju dygn efter att ett djur har fällts.

Dessutom träder i kraft 1.8.2020

- Fångstanmälan om fällda bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, alfågel, småskrake och storskrake ska göras till Finlands viltcentral (inom 7 dygn)
- Fångstanmälningar kan göras via Oma Riista -tjänsten

Fångstregister

- Finlands viltcentral för med hjälp av automatisk databehandling ett fångstregister som ska användas för att följa viltbestånden och planera hur de ska utnyttjas samt för jaktövervakning och statistik.
- Den personuppgiftsansvarige får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur fångstregistret till jord- och skogsbruksministeriet, viltvårdsföreningar, Naturresursinstitutet, Forststyrelsen, de myndigheter som svarar för jaktövervakningen och de jaktövervakare som avses i 23 § i viltförvaltningslagen (158/2011). Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning (JL 38 b §)

Bäverns och (bisamrättans) bon och dammar

- Bebodda bon av bisamrätta och bäver får inte förstöras. Dammar eller andra konstruktioner som hör till ett bebott bo får dock för förebyggande av skador förstöras mellan
  - 1) den 15 juni och den 15 september i landskapet Lappland,
  - 2) den 15 juni och den 30 september i landskapen Norra Österbotten och Kajanaland,
  - 3) den 15 juni och den 15 oktober i landskapen Österbotten, Mellersta Österbotten och Södra Österbotten, Mellersta Finland, Norra Savolax, Södra Savolax och Norra Karelen, och
  - 4) den 15 juni och den 31 oktober i övriga Finland.

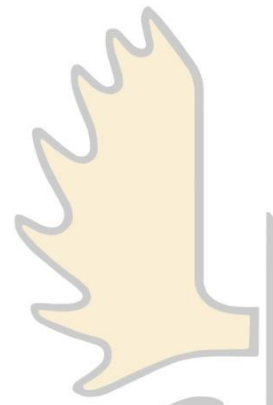
Övriga förbud eller begränsningar

- Icke fredade fåglar är fridlysta under häckningen (JF 25 a §)
- Viltartsspecifika vapen- och ammunitionskrav (JF 16 och 16 a §)
- Djur får inte skjutas på närmare avstånd än 150 meter från en sådan byggnad i vilken någon bor utan uttryckligt tillstånd av byggnadens ägare eller innehavare (JL 25 §)
- Utan uttryckligt tillstånd av områdets ägare eller innehavare får ingen söka efter vilt på en gårdsplan eller i en trädgård (JL 25 §)
- Det är förbjudet att i jaktsyfte röra sig på odlingar innan grödan är bärgad eller ihopsamlad (JL 25 §)

Övriga förbud eller begränsningar

JF 20 a § Användning av luftvapen

- Luftvapen får användas endast inne i en byggnad och där endast för att döda kråka, skata, tamduva, ekorre, skogsmård, hermelin och mink samt andra icke fredade däggdjur än förvildad katt.

Övriga förbud eller begränsningar

- Användning av ljuskälla (JF 14 §)

Artificiella ljuskällor får användas vid spårning och avlivning av sårade djur eller djur i fotsnara och vid avlivning av djur som befinner sig i ett gryt, i en fälla, i ett blockfält, i eller under en byggnad eller under en ved- eller virkestrave eller annars i hjälplöst tillstånd och till jakten av vildsvin och mårdhund på vildsvinens utfodringsplats.
- Användning av lövblåsare (JF 14 a §)

Lövblåsare får användas för att fånga eller driva bort fjällräv som uppfötts i farm, rödräv, mårdhund, mink, hermelin, ekorre, grävling, tvättbjörn och icke fredade däggdjur när djuret befinner sig i ett gryt, i ett blockfält (fi louhikko), i eller under en byggnad, under en ved- eller virkestrave eller i motsvarande förhållanden.

Användning av sax (slagfälla direktdödande fälla)

- För viltfångst får enbart sådan sax användas som dödar viltet omedelbart när den slår igen. Saxen ska underhållas regelbundet. Saxen ska placeras så att den inte medför fara för människor eller andra djur än de som får fångas.
- På land får sax användas för jakt på iller, hermelin, mink, skogsmård och ekorre samt för fångst av icke fredade däggdjur.
- Saxens diameter får vara högst 20 centimeter.
- Under vatten får sax användas för jakt på europeisk bäver, kanadensisk bäver, mink och bisamråtta samt för fångst av icke fredade däggdjur.
- Saxens diameter får vara högst 30 centimeter.

Övriga förbud eller begränsningar

Förbud mot att ofreda vilt

- Vilt får inte ofredas när det befinner sig på ett område där personen i fråga inte har jakträtt eller jakttillstånd för jakt på viltet. (JL 36 §)

Tillsyn över hundar (JL 51 §)

- Från den 1 mars till den 19 augusti skall hundar som är utomhus hållas kopplade eller så att de omedelbart kan kopplas.
- Undantag:
  - på gårdsplan eller i en trädgård
  - på ett omgärdat område som är reserverat för hundar
  - hundar som är yngre än fem månader
  - när hönshundar eller andra fågelhundar dresseras utan att fredat vilt ofredas under fortplantningstiden
  - då andra än drivande hundar används för jakt
  - hundar som används för polisens, tullverkets, försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets uppgifter
  - hundar med specialuppdrag (SRVA m.fl.)

Tillsyn över hundar

- Utan markägarens eller jakträttshavarens tillstånd får en hund inte hållas okopplad på något område (JL 53 §)
  - det finns ingen allmän rätt till eller tid för hållande av hund okopplad
- Halvtimmeregeln vid drev eller skall (JL 53 §)
  - efter detta får drevet/skallet avbrytas
  - avbrytande före detta är störande av fångst
- Jaktlov och skolningslov för hundar är skilda saker
  - i nuvarande arrendeavtal kommer man vanligen även överens om skolning av hundar

Hundprov och hunddressyr

- Finlands viltcentral kan ge dispens från skyldigheten som förskrivs i JL 51 § 1 mom. när hundprov anordnas eller hundar dresseras. Hundproven och dressyren ska ske så att fredat vilt inte ofredas under sin fortplantningstid.
- Utan hinder av att hjortdjur fredats får jaktprov för hundar som används för jakt på hjortdjur anordnas och sådana hundar dresseras från den 20 augusti till utgången av december. På motsvarande sätt får jaktprov för hundar som används för annan jakt anordnas och sådana hundar dresseras från den 20 augusti till utgången av februari. Hundproven och dressyren skall genomföras så att fredat vilt inte skadas.
- För anordnande av jaktprov för hundar som används för jakt på varg, brunbjörn, utter och lodjur och då sådana hundar dresseras krävs dock Finlands viltcentrals tillstånd. (JL 52 §)

Användning av hund vid jakt på hjortdjur (JF 12 §)

- Vid jakt på hjortdjur får inte användas okopplad drivande hund med större mankhöjd än 28 centimeter.
- Vid jakt på rådjur får användas hund som tillåts i 1 moment endast från den sista lördagen i september till den 31 januari.
- Jakten av älg 1.1-15.1 samt vitsvanshjort och rådjur 1.2-15.2 bara utan hund.
  - Förbudet gäller ej användning av hund till spårning av skadat djur.

Störande av fångst

- Det är förbjudet att förhindra eller försvåra laglig jakt genom att göra fångstredskap odugliga eller på annat sätt störa fångsten. (JL 31 §)

Rätt att fånga och döda icke fredat djur

- Den som äger eller innehar ett område har rätt att fånga eller döda icke fredat djur som befinner sig på hans område. Denna rätt har ägaren eller innehavaren även när jakträtten på området har överlåtits till någon annan genom ett avtal om jaktarrende. (JL 48 §)

Automatiska vapen

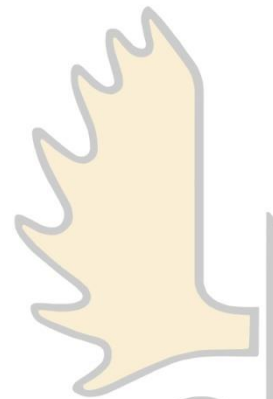
- Automatiska vapen vilkas magasin kan laddas med fler än två patroner får inte användas för att skjuta vilt som nämns i jaktlagen 5 § fågelvilt (även inkluderande icke fredat fågel), skogshare, europeisk bäver, varg, brunbjörn, iller, utter, skogsmård, lodjur, östersjövikare, knubbsäl, gråsäl och icke fredade fåglar.
- Automatiska vapen vilkas magasin kan laddas med fler än tre patroner som inte får användas vid jakt stadgas i jaktlagen 33 §. (JF 16 §)

Jaktledning

- För jakten på dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort, skogsvildren, älg, varg, brunbjörn, järv eller lodjur, skall en jaktledare vara
- Vid jakt i sällskap ska antingen jaktledaren eller en vice jaktledare vara närvarande
- Jaktledaren eller vice jaktledaren behöver dock inte vara närvarande om jakten bedrivs som vaktjakt.
- Med jakt i sällskap avses ett jaktevenemang där fler än en jägare är närvarande.

UTBILDNING AV JAKTVÅRDSFÖRENINGENS JAKTÖVERVAKARE

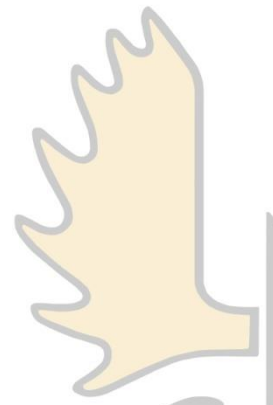
Verksamheten övervakas

Övervakningens mål

- det primära målet är förebyggande av brott
  - genom att öka risken för att bli fast
- upplysa och vägleda jägarna
- forma åsikter och attityder i en riktning mot en hederlig jakt
- ingripa vid upptäckta förseelser/brott (övervakningens trovärdighet)
- insamling och förmedlande av information till myndigheter som övervakar jakten
  - anmälningströskeln av en förseelse/ett brott till en jaktövervakare är lägre än till polisen

Målen för övervakningen

- vanliga jägare
  - synlig övervakning skapar en föreställning om effektiv övervakning
  - samtidig attitydsfostran
  - koncentrerade övervakningstillslag
- organiserad brottslighet
  - synlig bevakning har ingen effekt
  - insamlande av tips och observationer om deras förehavanden
  - endast genom effektivt samarbete uppnås resultat

Rättigheter och skyldigheter

(VFL 23 §)

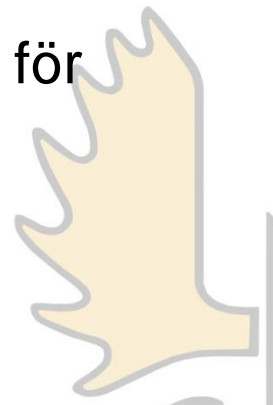
- vid utförandet av sin uppgift har jaktövervakaren rätt att kontrollera jägarnas identitet
- jaktövervakaren har rätt att kontrollera jägarnas jakträtt
- jaktkort och intyg över avlagt skjutprov eller kopia av dessa skall på begäran uppvisas för jaktövervakaren
  - Om dessa inte medförs, kan hen åläggas att inom 14 dygn uppvisa för personen som utför övervakningen, eller av denne utsedd person som utför övervakning eller till polisen. Gäller även för intyg och dokument nämnda i 21 § och 21 a §.
  - Ny blankett för åläggande av uppvisning!
- jaktvapen, ammunition och vapens transportsätt får kontrolleras
- om jaktövervakaren påträffar ett förbjudet, på förbjudet sätt eller olovligen utsatt fångstredskap som är gillrat för fångst, får han ta det i förvar eller göra det funktionsodugligt. (JL 81 § och JF 42 §)

Rättigheter och skyldigheter

- Jaktövervakaren är skyldig att:
  - på begäran uppvisa intyg över sin rätt att vara verksam som jaktövervakare (VFL 23 § 3 moment)
  - på jaktövervakare tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när hen sköter offentliga förvaltningsuppgifter (VFL 24 §)
  - Jaktövervakare har med tjänstemans jämförbar tystnadsplikt rörande övervakningsärenden (VFL 26 § och Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet 23 §)

Rättigheter och skyldigheter

- Om man påträffar en hund som hålls okopplad i strid med bestämmelserna för tillsyn över hundar (JL 51 §), ett hundprov hålls eller en hund dresseras i strid med bestämmelserna (JL 52 §) får hunden omhändertas (JL 54 §)
- Man bör utan dröjsmål informera hundägaren eller polisen om omhändertagandet (JL 55 §)
  - hundägaren skall till omhändertagaren betala lösen som är lika stor som jaktvårdsavgiften (JL 55 § 3 moment)
- omhändertagaren har även rätt att kräva ersättning för skötseln av hunden (JF 32 §)

Rättigheter och skyldigheter

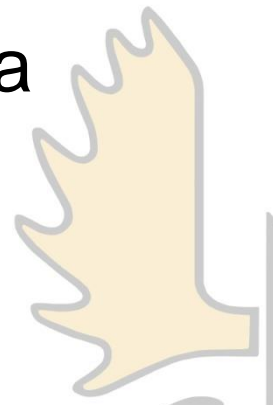
- Kontroll av personuppgifter
  - Person som är föremål för en kontroll är skyldig att styrka sin identitet (VFL 23 §)
- Ifall inga identitetsbevis medförts underlättas styrkandet av identiteten i ett senare skede av:
  - antecknande av signalement
  - antecknande av fordons registernummer, vapens identifikationsnummer
  - kontrollerande av telefonnummer genom att genast ringa upp det angivna numret
  - fotografi

Övervakande av olagliga fångstredskap

- Ett förbjudet, på förbjudet sätt eller olovligen utsatt fångstredskap som är gillrat för fångst tas i förvar eller görs funktionsodugligt. (JL 81 §)
- När ett fångstredskap har tagits i förvar skall polisen utan dröjsmål underrättas (JL 81 §)
- Ett olagligt fångstredskap tillställs ägaren om denne är känd, i annat fall skall det förstöras (JF 42 §)
- Om samma fångstredskap påträffas upprepade gånger skall det förstöras (JF 42 §)

Allmänna direktiv

- För att bäst trygga sitt egna och övervakningsobjektets rättskydd rekommenderas att jaktövervakarna jobbar parvis
  - överraskande eller brådskande situationer utgör undantag
- Vid kontrollsituationer presenterar man först sig själv och sina befogenheter (VFL 23 § 3 moment)
- Jaktövervakaren skall uppträda sakligt i alla situationer
- Gedigen sakkunskap underlättar vid kontrollsituationer

Allmänna direktiv

- Vid behov uppgörs vid kontrollsituationen noggranna anteckningar direkt på ort och ställe
- Ifall ett brott begåtts delger man objektet för kontrollen att polisen eller sakägande kommer att informeras om ärendet
- Misstänkt som tas på bar gärning ombedes stanna kvar tills polisen anländer och informeras om den allmänna rätten att gripa (Tvångsmedelslag 1 §)
  - om den misstänkte flyr, anteckna noggranna signalement
  - meddela genast polisen
  - ta den egna och utomståendes säkerhet i beaktande

Granskning av jaktkort och intyg över godkänt skjutprov

- Är det fråga om jakt?
- Är det fråga om sådan jakt som förutsätter godkänt skjutprov?
- Kontrollera ifall jaktvårdsavgiften är betald och intyget över skjutprov giltigt
- Ifall dessa ej medförts:
  - skriv ut ett föreläggande att förete bevis
  - anteckna den exakta tidpunkten!
- Att inte medföra nämnda dokument är ej ett brott
- Ifall den misstänkte medger att han/hon ej har jaktkort eller intyg över skjutprov, gör en brottsanmälan till polisen

Granskning av jaktvapen och ammunition

- Kontrollera synliga jaktvapen och ammunition
  - uppfyller vapnet kraven
  - uppfyller ammunitionen kraven
  - transporteras vapnet på rätt sätt
  - innehavstillstånd behöver ej uppvisas, ifall dessa uppvisas granskas de
- Ifall förseelser förekommer:
  - anteckna personuppgifter
  - anteckna uppgifter om vapen och ammunition
  - anteckna uppgifter om händelsen, exakt tidpunkt och plats
  - gör en brottsanmälan till polisen

Granskning av jaktvapen och ammunition

OBS!

- Vapen eller ammunition får ej beslagtas
- Med stöd av hemfriden skyddade platser, såsom husvagnar eller bilars bagageutrymmen, får ej kontrolleras utan medgivande

Övervakning av laglighet

Jaktövervakaren har rätt att kontrollera jägarnas jakträtt (VFL 23 § 2 moment):

Ta reda på om personen är:

- Markägare
- Jakträttsinnehavare
  - medlem i jaktförening
- Kommuninvånare med rätt att i sin hemkommun jaga på områden som tillhör staten (JL 8 §)
- Eller allmänt vattenområde i sjö eller hav (JL 7 §)

Övervakning av laglighet

Jakträtt given av jakträttsinnehavaren:

- skriftligt
- muntligt (av vem och när?)
- tillståndet omfattar den i frågavarande verksamheten

Ifall det är fråga om olovlig jakt, meddela markägaren eller jakträttsinnehavaren som sedan avgör ifall polisen meddelas och åtal väcks (målsägandebrott)

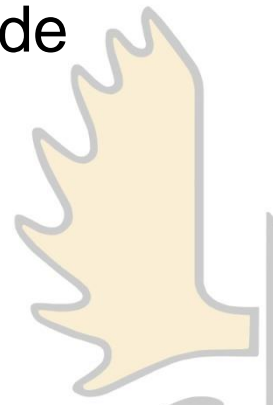
Granskning av identitet

Godkända officiella dokument är;

- Av polisen utfärdade:
  - Identitetskort
  - Pass
- Övriga dokument:
  - Körkort
  - Med bild försett FPA-kort
- Ifall personen ej kan styrka sin identitet skrivs ett föreläggande om att förete bevis

Åtgärder vid brottsplatsen

- Huvudregeln är att polisen alltid gör en teknisk undersökning på platsen där tjuvskyttet förekommit
- Gör genast en polisanmälan
- Skydda/säkra brottsplatsen
- Skydda/säkra spår
- Fotografera alltid innan något vidrörts
- Invänta att polisen anländer och håll obehöriga på avstånd
- Ifall polisen ej besöker brottsplatsen, agera enligt de direktiv polisen ger (färsk/gammal brottsplats)
- Polisen informerar om brott som uppdagats
  - undersökningstaktiska orsaker

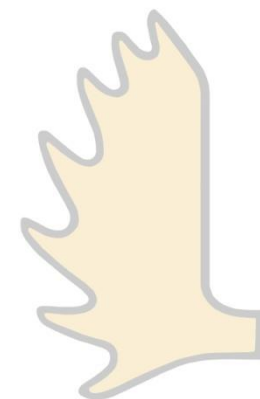
Information via tips

- Ytterst viktiga vid brottsundersökning och vid planering samt vid allokering av övervakning
- Vid bekämpning av organiserad brottslighet är jaktövervakarens viktigaste roll insamling och förmedling av tips till polisen
- Övervakningssamarbetet kulminerar i informationsutbyte och grundar sig på ett ömsesidigt förtroende
- I fall av känslig natur kan man förhandla med polisen om källskydd

Information via tips

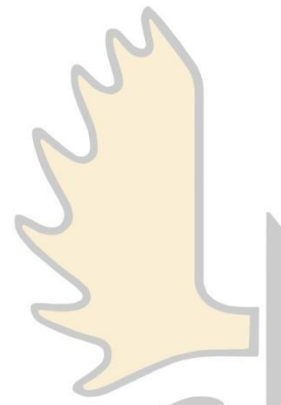
- Tipsen kan vara av varierande kvalitet men man kan inte nödvändigtvis på förhand avgöra vilka som är viktiga
- Kan vara relaterade till gamla fall eller till verksamhet som fortgår
- Små uppgifter som är noggranna och korrekta är värda mer än misstankar av allmän natur
- Iakttagelser bör noggrant antecknas medan minnet är färskt
- Skall förmedlas till polisen, som överväger åtgärder
  - annars är uppgifterna värdelösa
  - kom överens om tillvägagångssättet med den lokala polisens jaktkontaktperson

Praktiska övningar

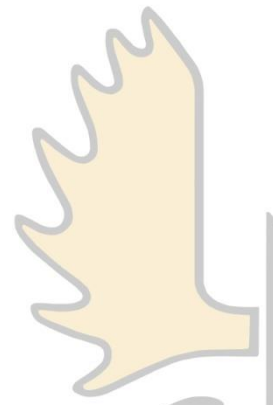
Anvisningar för övningarna

- Börja från grunden
- Bemötande av kunden
- Presentera dig själv och dina befogenheter
- Ett sakligt, sakkunnigt och lugnt uppträdande
- De flesta objektpersoner behöver inte vara besvärliga
- Målet är skapande av en enhetlig verksamhetsmodell

Övning 1.

- Bemötande av kunden/objektet
- ENDAST granskning av tillstånd
- Jaktövervakaren möter en andjägare på stranden
- Jaktövervakarens åtgärder

Jaktövervakarens åtgärder

- Artig presentation av dig själv och dina befogenheter, t.ex.: ”Goddag. Mitt namn är Jens Jägare och jag är den lokala jaktvårdsföreningens jaktövervakare. Kan jag få se jaktkortet och andra nödvändiga tillstånd?”
- Är jaktvårdsavgiften betald?
- Granskning av vapen och ammunition
  - på ett säkert/tryggt sätt
  - om innehavstillståndet visas, granskas detta
- ”Tack, allt är i sin ordning!”
- Hela kontrollen görs avslappnat och i lugn samtalston

Övning 2.

- Bemötande av kunden
- Jaktövervakaren möter en hönsfågeljägare som kommer gående på en skogsbilväg
- Uppgiften är att **ENDAST** granska vapen och ammunition

Jaktövervakarens åtgärder

- Presentation av sig själv och sina befogenheter
- Granskning av synliga vapen och ammunition
  - halvautomatens magasinspärr
  - uppfyller vapnen kraven

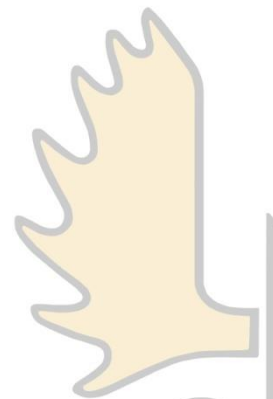
Säker kontroll av vapen

- be kunden säkra vapnet
- säker riktning på pipan
- ifall du inte är bekant med vapnets funktion, be kunden förevisa
- Innehavstillstånd
  - ifall dessa förevisas granskas de och jämförs med vapnen (kan ej krävas)

Övning 3.

- Jaktövervakaren möter en harjägare på en enskild väg
- Jaktövervakarens åtgärder
- Brister i tillstånden
  - jaktkortet är inte med

Jaktövervakarens åtgärder

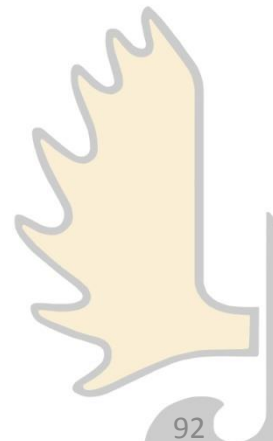
- Presentation av sig själv och sina befogenheter
- Fråga ifall det är frågan om jakt
- Granskning av de erforderliga tillstånden
  - jaktkortet är inte med
  - utredning av identitet
    - ifall inget identitetsbevis medförts, anteckna signalementen (ett fotografi t.ex. med mobiltelefonens kamera)
    - granskning av vapen och antecknande av vapennummer
- Skrivning av ett föreläggande att förete bevis
  - personuppgifter
  - beskrivning av jaktsituationen (på pass, vapnet laddat, hunden drev)
  - datum och exakt tidpunkt
  - dokumentet som skall förevisas
  - var och när (kom överens med kunden)
  - till vem returneras föreläggandet att förete bevis (polisen eller jaktövervakaren)
  - uppmanar kunden att ha med nödvändiga dokument och önskar hen en trevlig fortsättning på dagen

Övning 4.

- Brottpsplats, gärningsmannen på plats
- Hönsfågel skjuten på en väg
- Jaktövervakaren ser händelsen
- Kommer direkt till brottpsplatsen
- Jaktövervakarens åtgärder

Jaktövervakarens åtgärder

- Göra iakttagelser
  - vad hände?
  - bilen igång, dörren öppen
  - en skjuten fågel på vägen
  - hurudan bil
  - personer, vem sköt
  - hurudant vapen
  - exakt tidpunkt och plats
- Jaktövervakaren kommer till platsen
  - presentation av sig själv och sina befogenheter
  - sakligt, lugnt och målmedvetet uppträdande
  - berätta vad som iakttagits
- Meddela att man gör en brottsanmälan till polisen
- Ring polisen så snart som möjligt
- (Fotografera bytet, bilen, personer, vapen)
- Anteckna personuppgifter (signalement)
- (granskning av vapen och antecknande av uppgifter)
- Anteckna bilens registernummer
- Beslagta bytet

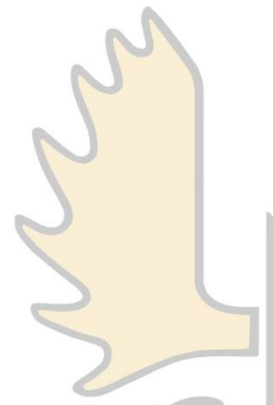

Övning 5.

- Jaktövervakaren hittar ett färskt älgkadaver på sommaren, från vilket stekarna skurits ut
- Jaktövervakarens åtgärder

Jaktövervakarens åtgärder

- Är det frågan om en brottsplats?
- Jaktövervakaren får inte själv förstöra eventuella spår
- Säkrande av spår (t.Ex. Däckspår på vägen och det börjar regna)
- Meddela polisen
- Invänta polisen på platsen
- Håll obehöriga på avstånd
- Agerar enligt övriga direktiv som polisen ger
- Polisen gör en brottsplatsundersökning

Övning 6.

- Från området har det upprepade gånger under sommaren kommit in anmälningar om en okopplad hund
- Jaktövervakaren finner hunden springande i en våtmark och får fast hunden
- Jaktövervakarens åtgärder

Jaktövervakarens åtgärder

- Ifall hundens ägare är okänd
  - Jaktövervakaren meddelar polisen
  - Gör en anmälan till närmaste hem för upphittade djur
  - Då hunden löses ut ska kostnaderna för djurets skötsel samt en ersättning till ett belopp av samma storlek som jaktvårdsavgiften betalas
- Ifall ägaren är känd
  - Meddelande till ägaren
  - Hundägaren betalar en lösenavgift till ett belopp av samma storlek som jaktvårdsavgiften samt ersätter eventuella skötselkostnader till den som omhändertagit hunden

- Tilläggsuppgifter vid behov av jaktvårdsföreningens verksamhetsledare eller Finlands viltcentrals regionkontor.

Tack för ditt deltagande!

